

DECIZIE

15 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Strugaru Mircea,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Procurorului raionului Dondușeni în interesele pensionarei Basarab Elizaveta împotriva lui Strugaru Mircea cu privire la declararea nulității contractului de donație, intervenient accesoriu notarul public Danil Anghelina și la cererea reconvențională a lui Strugaru Mircea împotriva Elizavetei Basarab cu privire la declararea nulității contractului de donație și recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți 09 martie 2016 prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Strugaru Mircea și încheierii Curții de Apel Bălți din 29 martie 2016, prin care cererea de apel depusă de către Strugaru Mircea a fost restituită,

c o n s t a t ă:

La 20 martie 2015, Procurorul raionului Dondușeni în interesele pensionarei Basarab Elizaveta a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Strugaru Mircea cu privire la rezilierea contractului donație.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la data de 31 mai 2007, între Strugaru Mircea și Basarab Elizaveta a fost încheiat contractul de donație a terenurilor agricole cu numărul cadastral 3433203.056 cu suprafața de 1,6002 ha, cu numărul cadastral 3433205.100 cu suprafața de 0,1 ha, cu numărul cadastral 3433203.057 cu suprafața de 1,5997 ha și cu numărul cadastral 3433205.101 cu suprafața de 0,1001 ha, amplasate în extravilanul satului Plop, raionul Dondușeni.

Indică că peste o perioadă de timp starea sănătății dar și situația materială a Elizavetei Basarab s-a înrăutățit considerabil și întrucât în afară de pensie dînsa alte surse de venit nu avea, i-a solicitat lui Strugaru Mircea restituirea terenurilor donate, însă ultimul a refuzat pe motiv că a suportat cheltuieli pentru perfectarea documentelor.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. 836 alin. (1) Cod civil.

Solicită rezilierea contractului de donație încheiat la data de 31 mai 2007 între Basarab Elizaveta și Strugaru Mircea.

La data de 12 iunie 2015, Strugaru Mircea a depus cerere reconvențională împotriva Elizavetei Basarab cu privire la anularea contractului de donație și declarării valabilității contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil.

În motivarea acțiunii a invocat că timp de mai mulți ani s-a aflat în relații amicale cu Basarab Elizaveta, iar în anul 2007, au convenit să procure de la aceasta cotele de teren (2 cote teren arabil și 20 ari de livadă) situate în extravilanul satului Plop raionul Dondușeni ce le deținea cu drept de proprietate contra sumei de 4 000 lei fiecare.

Indică că după achitarea sumei de 8 000 lei, la data de 31 mai 2007 s-au deplasat la notarul Ludmila Dolineanu și la recomandarea notarului, care i-a informat că autentificarea unui contract de donație costă mai puțin decât autentificarea unui contract de vânzare-cumpărare, și fără a se gândi la consecințele ce pot surveni au întocmit un contract de donație pe care l-au semnat.

Mai indică că la încheierea contractului de înstrăinare a terenurilor nu au fost negociate careva condiții, ambele părți fiind conștiente despre achitarea sumei de 8 000 lei, fapt care poate fi confirmat și de martori.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. art.217 alin. (1) și (3) art. 227 alin. (2) lit. a) Cod civil.

Solicită, declararea nulității contractului de donație încheiat la data de 31 mai 2007 între el și Basarab Elizaveta în privința terenurilor agricole cu numărul cadastral 3433203.056 cu suprafața de 1,6002 ha, cu numărul cadastral 3433205.100 cu suprafața de 0,1 ha, cu numărul cadastral 3433203.057 cu suprafața de 1,5997 ha și cu numărul cadastral 3433205.101 cu suprafața de 0,1001 ha și declararea valabilității contractului de vânzare-cumpărare încheiat între el și Strugaru Mircea în privința terenurilor agricole cu numărul cadastral 3433203, cu suprafața de 1,6002 ha, cu numărul cadastral 3433205.100 cu suprafața de 0,1 ha cu numărul cadastral 3433203.057 cu suprafața de 1,5997 ha și cu numărul cadastral 3433205.101 cu suprafața de 0,1001 ha, amplasate în extravilanul satului Plop, raionul Dondușeni.

Prin încheierea din 07 septembrie 2015, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu notarul public Danil Anghelina (f.d. 45-46).

La data de 23 noiembrie 2015 Procurorul raionului Dondușeni în interesele Elizavetei Basarab a depus cerere de modificare a obiectului acțiunii în care suplimentar la acțiunea inițială a menționat că nu corespund realității invocările lui Strugaru Mircea cu referire la încheierea contractului de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole, cu achitarea sumei de 4 000 lei pentru fiecare cotă de teren. Mai mult decât atât, indică că Basarab Elizaveta nu a primit careva bani de la Strugaru Mircea și nu dînsa a fost inițiatorul întocmirii contractului de donație.

În drept își întemeiază cerințele în baza art. 221 alin. (2) Cod civil.

Solicită declararea nulității absolute a contractului de donație încheiat la data de 31 mai 2007 între Basarab Elizaveta și Strugaru Mircea în privința cotelor de teren.

Prin hotărîrea judecătoriei Dondușeni din 25 ianuarie 2016, acțiunea inițială a fost admisă integral, iar acțiunea reconvențională a fost admisă parțial fiind declarat nul contractul de donație a terenurilor agricole cu numărul cadastral 3433203.056 cu suprafața de 1,6002 ha, cu numărul cadastral 3433205.100 cu suprafața de 0,1 ha, cu numărul cadastral 3433203.057 cu suprafața de 1,5997 ha și cu numărul cadastral 3433205.101 cu suprafața de 0,1001 ha, amplasate în extravilanul satului Plop, raionul Dondușeni, încheiat între Strugaru Mircea și Basarab Elizaveta, autentificate de notarul Dolineanu Ludmila la data de 31 mai 2007 și înregistrat în registrul actelor notariale cu nr. 3941 cu repunerea părților în situația inițială. Totodată, au fost respinse cerințele acțiunii reconvenționale cu privire la declararea valabilității

contractului de vânzare-cumăpărare a terenurilor agricole cu numărul cadastral 3433203.056 cu suprafața de 1,6002 ha, cu numărul cadastral 3433205.100 cu suprafața de 0,1 ha, cu numărul cadastral 3433203.057 cu suprafața de 1,5997 ha și cu numărul cadastral 3433205.101 cu suprafața de 0,1001 ha, amplasate în extravilanul satului Plop, raionul Dondușeni, încheiat între Strugaru Mircea și Basarab Elizaveta, autentificate de notarul Dolineanu Ludmila la data de 31 mai 2007 și înregistrat în registrul actelor notariale cu nr. 3941, și a fost încasat din contul lui Strugaru Mircea în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3 456 lei.

La 19 februarie 2016, Strugaru Mircea a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea inițială să fie respinsă ca neîntemeiată și ca fiind depusă tardiv, iar acțiunea reconvențională să fie admisă integral.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 09 martie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Strugaru Mircea fiind acordat apelantului termen pînă la data de 29 martie 2016 ora 16.00 pentru prezentarea sau expedierea în adresa instanței a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 2 412 lei. Totodată, a fost explicat apelantului Strugaru Mircea că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor instanței, cererea de apel v-a fi restituită fără examinare.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 29 martie 2015 cererea de apel depusă de Strugaru Mircea a fost restituită.

La 19 aprilie 2016, Strugaru Mircea a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel prin care nu s-a dat curs cererii de apel și încheierii prin care cererea de apel a fost restituită, admiterea acestuia, casarea încheierilor contestate cu remiterea pricinii în instanța de apel pentru examinarea apelului în fond.

În motivarea recursului a invocat că nu a achitat taxa de stat în sumă de 2 412 lei, întrucît nu este de acord cu suma impusă.

Menționează că ținînd cont de faptul că la procurarea terenurilor a achitat suma de 8 000 lei, pentru examinarea cauzei în prima instanță urma să achite taxa de stat în sumă de 240 lei, și respectiv, reieșind din această sumă pentru examinarea cauzei în instanța de apel urma să achite taxa de stat în mărime de 180 lei, fapt care și l-a făcut.

Sau, consideră că instanța de apel prin impunerea spre achitare a taxei de stat în sumă de 2 412 lei ce depășește de 13,4 ori suma reală, îi îngrădește dreptul de acces la justiție, ceea ce contravine prevederilor art.20 al Constituției Republicii Moldova și a normelor CEDO.

Astfel, este de părerea că instanța de apel eronat a calculat cuantumul taxei de stat pentru depunerea cererii de apel reieșind din suma încasată de prima instanță, or, pînă la adoptarea încheierilor privind impunerea plății taxei de stat în suma de 2412 lei, instanța de apel urma să aprecieze legalitatea încasării de către prima instanță a sumei taxei de stat.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Astfel, după cum denotă actele cauzei, odată cu depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătorei Dondușeni din 25 ianuarie 2016, Strugaru Mircea nu a achitat taxa de stat în conformitate cu art. 364 al. (1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii (f.d. 152-153).

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 09 martie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Strugaru Mircea, fiindu-i acordat apelantului termen pentru lichidarea neajunsurilor, și anume pentru prezentarea sau expedierea în adresa instanței a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2 412 lei pînă la 29 martie 2016 ora 16.00, și explicat că în cazul în care neajunsurile menționate nu vor fi lichidate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele va fi restituită (f.d. 152-153).

Tot materialul probator atestă că, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 29 martie 2016 cererea de apel depusă de Strugaru Mircea a fost restituită.

Iar, la data de 19 aprilie 2016, Strugaru Mircea nefiind de acord cu încheierile instanței de apel din 09 martie 2016 și 29 martie 2016 și considerîndu-le ilegale le-a contestat cu recurs.

Verificînd argumentele invocate în recurs în raport cu materialele pricinii, instanțe de recurs vis-a-vis de argumentelor invocate de Strugaru Mircea în partea ilegalității încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel reține incidența prevederilor art. 425 CPC, care indică că termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, după cum denotă actele cauzei, încheierea Curții de Apel Bălți prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Strugaru Mircea și pe care Strugaru Mircea la fel, a o contestă prin recursul declarat la 19 aprilie 2016, a fost emisă la 09 martie 2016 (f.d. 75-77).

Totodată, actele cauzei și în special scrisoarea de însoțire nr. 5299 din 11 martie 2016 și avizul de recepție nr. CN 07 din 11 martie 2016, atestă că încheierea Curții de Apel Bălți din 09 martie 2016 a fost expediată în adresa lui Strugaru Mircea la data de 11 martie 2016, și a fost recepționată de către destinatar la data de 16 martie 2016 (f.d. 154-155).

Cu toate acestea însă, recursul, împotriva încheierii menționate, a fost declarat de către Strugaru Mircea, doar la data de 19 aprilie 2016, respectiv, în afara termenului legal prevăzut de art. 425 CPC.

Mai mult decît atît, recurentul Strugaru Mircea nu au solicitat repunerea în termenul a recursului și nu a prezentat dovada imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, pe cînd, în sensul prevederilor art. 116 alin. (1) și (3) CPC, este de înțeles că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, doar în cazul anexării la cererea de repunere în termen a probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii acestui act procedural în termenul legal.

Iar, în conformitate cu art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a respinge recursul declarat de Strugaru Mircea împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 09 martie 2016 ca fiind depus cu omiterea termenului prevăzut de lege.

Totodată, cu referire la criticile recurentului împotriva încheierii instanței de apel din 29 martie 2016, instanța de recurs prin prisma prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1). CPC, consideră că instanța de apel justificat a restituit apelul declarat de Strugaru Mircea.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține materialul probator, din care rezultă că Strugaru Mircea a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Dondușeni din 25 ianuarie 2016, fără a achita taxa de stat pentru depunerea cererii de apel.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 09 martie 2016, instanța de apel nu a dat curs cererii de apel și a acordat termen apelantului pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 2 414 lei, totodată explicând apelantului că în cazul nelichidării în termen a indicațiilor instanței de apel, cererea va fi restituită.

Astfel, după cum deja s-a menționat, deși, Strugaru Mircea a recepționat încheierea instanței de apel din 09 martie 2016 la data de 16 martie 2016, în termenul stabilit de instanță nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat pentru depunerea cererii de apel în mărime de 2 412 lei.

Respectiv, la 29 martie 2016, Curtea de Apel Bălți, având în susținere prevederile art. 369 alin. (1) CPC, a restituit cererea de apel depusă de către Strugaru Mircea și a remis ultimului cererea de apel cu toate documentele anexate.

Or, Strugaru Mircea nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit de instanță, fapt ce atrage consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Sub acest aspect sunt neîntemeiate argumentele recurentului cu referire la faptul că instanța de apel prin încheierea din 09 martie 2016, nejustificat a calculat cuantumul taxei de stat pentru depunerea cererii de apel, or, în situații în care Strugaru Mircea a contestat încheierea din 09 martie 2016 în afara termenului legal, argumentele invocate cu referire la ilegalitatea și netemeinica acesteia nu au relevanță.

La acest capitol este de remarcat că o asemenea soluție este compatibilă și cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 09 martie 2016 a fost depus cu omiterea termenului prevăzut de art. 425 CPC, iar argumentele invocate împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 29 martie 2016 sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Strugaru Mircea și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 29 martie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Strugaru Mircea.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 29 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Procurorului raionului Dondușeni în interesele pensionarei Basarab Elizaveta împotriva lui Strugaru Mircea cu privire la declararea nulității contractului de donație, intervenient accesoriu notarul public Danil Anghelina, și la cererea reconvențională a lui Strugaru Mircea împotriva Elizavetei Basarab cu privire la declararea nulității contractului de donație și recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Dumitru Mardari